

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Matilda Eriksson

Sammanträdesdatum
2026-10-12

Beteckning
Dnr: 26RS9950

Er beteckning:

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
Regeringskansliet
10333 Stockholm

Remissvar Europeiska Kommissionens förslag till en ny förordning om Innovation – European Innovation Act

Region Örebro län har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande och önskar framföra kommentarer enligt nedan. Region Örebro län yttrar sig över rubricerat betänkande utifrån det lagstadgade regionala utvecklingsansvaret.

Förslagets syfte

Europeiska kommissionens förslag till *European Innovation Act* syftar till att stärka Europas innovationsförmåga och konkurrenskraft genom att minska hinder för kommersialisering, investeringar och skalning av innovativa företag.

Förslagets huvudsakliga fokus kan delas in i tre områden:

- ett gemensamt europeiskt ramverk för värdering av immateriella tillgångar
- en digital marknadsplats för handel och licensiering av immateriella rättigheter samt
- ett gemensamt förfarande för offentlig upphandling av forskning och utveckling.

Åtgärderna ska underlätta företagens tillgång till finansiering, stärka nyttiggörandet av immateriella tillgångar och öka offentlig sektors efterfrågan på forskning, utveckling och testning av innovativa lösningar.

Sammanfattningsvis

Region Örebro län välkomnar kommissionens ambition att stärka Europas innovationsförmåga och konkurrenskraft och lämnar följande huvudsakliga synpunkter:

- Region Örebro län ser positivt på gemensamma europeiska lösningar som kan minska fragmentering och underlätta företagens tillgång till kapital, offentlig efterfrågan och nya marknader. Ytterligare harmonisering bör samtidigt motiveras utifrån tydligt identifierade hinder och faktiskt europeiskt mervärde.
- Förslaget bör bidra till såväl utveckling och skalning av nya innovativa företag som innovation och förnyelse i det befintliga näringslivet. Genomförandet behöver ta tillvara regionala innovationssystem och befintliga nationella och regionala stödstrukturer.
- Ett gemensamt ramverk för värdering av immateriella tillgångar kan förbättra transparensen och underlätta finansiering. Ramverket behöver vara frivilligt, tillgängligt och proportionerligt samt utformas så att det inte skapar nya kostnader eller hinder för mindre företag och investerare.
- En europeisk marknadsplats för immateriella rättigheter kan underlätta kommersialisering och gränsöverskridande affärer. Utformningen behöver samtidigt säkerställa att mindre företag kan delta på rimliga villkor och att nyttan inte främst tillfaller redan kapitalstarka aktörer.
- Region Örebro län välkomnar bestämmelser som underlättar för mindre och yngre företag att delta i offentlig upphandling av forskning och utveckling. Förfarandena behöver samtidigt vara praktiskt användbara och proportionerliga för upphandlande organisationer samt underlätta övergången från utvecklingsprojekt till faktisk användning och kommersiell upphandling.
- Region Örebro län framhåller vikten av att genomförandet bygger vidare på befintlig innovationsfrämjande kapacitet. Sverige har en väl etablerad struktur av regionala innovationsmiljöer med nationella och internationella kopplingar, som redan stödjer företag i frågor om immateriella tillgångar, finansiering och marknadstillträde. Genom att ta tillvara dessa funktioner kan de föreslagna europeiska verktygen göras tillgängliga för företagen och bidra till ökad kommersialisering och konkurrenskraft, utan att parallella stödstrukturer behöver byggas upp.
- Genomförandet bör stärka befintlig innovations- och upphandlingskompetens, underlätta samverkan över regionala och nationella gränser och följas upp utifrån faktiska resultat för företag, offentliga verksamheter och regional utveckling.

Europeiskt mervärde, subsidiaritet och regional genomförandekapacitet

Region Örebro län delar kommissionens bedömning att fragmentering och hinder för kommersialisering begränsar Europas innovationsförmåga. En mer sammanhållen europeisk marknad kan stärka företagens möjligheter att utvecklas och skala över nationsgränser. Samtidigt bör ytterligare harmonisering och gemensamma europeiska strukturer motiveras utifrån vilka hinder de faktiskt undanröjer och vilket mervärde de skapar jämfört med befintliga lösningar, med hänsyn till skilda regionala och sektoriella förutsättningar.

Region Örebro län ser positivt på de förväntade effekterna av förslaget, men vill framhålla att sambandet mellan harmoniserade regelverk, förbättrad finansiering och ökad kommersialisering inte är givet. För att reformen ska få avsedd effekt behöver de föreslagna åtgärderna svara mot företagens faktiska hinder och kompletteras med den kompetens och genomförandekapacitet som krävs för att omsätta nya möjligheter i investeringar, marknadsintroduktion och tillväxt.

Region Örebro län vill framhålla att förslagets huvudsakliga inriktning på kommersialisering, finansiering och upphandling av forskning och utveckling behöver kompletteras med ett bredare regionalt utvecklingsperspektiv. Det innebär att även innovationsförmågan i det befintliga näringslivet, offentlig sektors behov och skilda regionala förutsättningar behöver beaktas.

Kommersialisering och skalning förutsätter ett samspel mellan flera funktioner. Tillgång till immateriella rättigheter och finansiering behöver förenas med affärsutveckling, teknisk verifiering, test- och demonstrationsmiljöer samt tillgång till kunder och marknader. Förslaget behöver även beakta innovationsförmågan i det befintliga näringslivet, där kunskapsöverföring, teknikspridning och förnyelse är viktiga för företagens konkurrenskraft.

Regionala innovationssystem har en central funktion i att sammanföra dessa resurser. Genomförandet bör därför bygga vidare på befintliga innovationsfrämjande strukturer och kompetenser, såsom inkubatorer, science parks, innovationskontor och andra företagsfrämjande aktörer, i samverkan med akademi, näringsliv och offentlig sektor. Europeiska och nationella funktioner bör förstärka denna kapacitet snarare än att skapa parallella stödstrukturer.

Region Örebro län vill samtidigt framhålla att innovationssystem inte följer administrativa gränser. Europeiska initiativ bör underlätta samverkan och gemensamt nyttjande av kompetenser och resurser över regionala och nationella gränser. Genomförandet bör utgå från subsidiaritetsprincipen och skilja mellan funktioner som gynnas av europeisk samordning och sådana där

nationell och regional närhet är avgörande för effektivitet och ändamålsenlighet.

Gemensamt ramverk för värdering av immateriella tillgångar

Region Örebro län ser positivt på ambitionen att utveckla ett gemensamt europeiskt ramverk för värdering av immateriella tillgångar. Ökad transparens och jämförbarhet kan förbättra förutsättningarna för finansiering, särskilt för kunskaps- och teknikintensiva företag där en betydande del av värdet består av immateriella tillgångar.

Samtidigt är värdering i sig inte tillräckligt för att förbättra företagens tillgång till kapital. Ramverket behöver utvecklas i nära dialog med banker, affärsänglar, riskkapitalaktörer och företag för att säkerställa att värderingarna blir användbara vid faktiska finansieringsbeslut. Det är särskilt viktigt att ramverket fungerar som ett frivilligt komplement till befintliga investerings- och värderingsprocesser och inte utvecklas till ett indirekt krav som försvårar kapitalanskaffning.

Region Örebro län vill även framhålla att olika typer av immateriella tillgångar och branscher har skilda förutsättningar för värdering. Ramverket behöver därför vara tillräckligt flexibelt och utformas så att kostnader och administrativa krav inte skapar nya trösklar för små och medelstora företag. Möjligheten att tillgängliggöra värderingsstöd till rimliga kostnader för företag i tidiga utvecklingsskeden bör särskilt beaktas.

Region Örebro län välkomnar ett europeiskt kompetenscentrum som kan tillhandahålla gemensam metodik, rådgivning och specialistkompetens. För att stödet ska nå företagen bör det göras tillgängligt genom befintliga nationella och regionala innovations- och företagsfrämjande funktioner. Kompetensinsatser bör även omfatta finansiärer och investerare för att stärka ramverkets praktiska användbarhet.

Gemensamma europeiska metoder behöver därför förenas med sektorsspecifik kompetens och flexibilitet och bygga vidare på befintlig nationell och regional kompetens inom IP-strategi, företagsutveckling och kommersialisering. En utökad roll för EUIPO bör därmed decentraliseras och integreras direkt med de regionala innovationsstödsystemen då det är där företagen finns och kan ta emot det praktiska stödet i sin IP- och affärsutveckling.

Europeisk marknadsplats för immateriella rättigheter

Region Örebro län ser positivt på förslaget om en gemensam europeisk marknadsplats för handel och licensiering av immateriella rättigheter. En sådan funktion kan förbättra möjligheterna att identifiera kommersiella

samarbeten, nå nya marknader och omsätta forsknings- och innovationsresultat i affärsmässig verksamhet.

Samtidigt behöver marknadsplatsen utformas så att även mindre företag och aktörer med begränsade resurser kan använda den på likvärdiga villkor. Tillgång till en gemensam marknadsplats innebär inte nödvändigtvis jämbördiga förutsättningar att förhandla om värdet av immateriella tillgångar. Det finns därför en risk att kapitalstarka aktörer får ett oproportionerligt stort inflytande över hur rättigheter och kommersiella värden fördelas.

Region Örebro län anser att marknadsplatsen bör komplettera befintliga nationella och privata lösningar och utvecklas med utgångspunkt i företagens faktiska behov. Tillgång till kvalificerat stöd inom immaterialrätt, affärsutveckling och licensiering är särskilt viktig för att mindre företag ska kunna tillvarata möjligheterna. Förslagets effekter bör följas upp utifrån faktisk kommersialisering och företagens möjligheter att tillgodogöra sig värdet av sina immateriella tillgångar.

Offentlig upphandling av forskning och utveckling

Region Örebro län välkomnar ambitionen att skapa ett gemensamt europeiskt förfarande för offentlig upphandling av forskning och utveckling. Ökad rättssäkerhet och mer enhetliga förutsättningar kan underlätta gränsöverskridande upphandlingar, stärka offentlig efterfrågan på innovation och skapa nya marknadsmöjligheter för företag.

Region Örebro län ser särskilt positivt på bestämmelser som underlättar för små och medelstora företag samt innovativa företag i tidiga utvecklingsskeden att delta. Möjligheten att visa ekonomisk kapacitet genom andra underlag än finansiell historik, begränsade krav på tidigare referensuppdrag, lätnader i finansiella garantier och ändamålsenliga betalningsvillkor kan bidra till att sänka inträdeshindren. Det är även positivt med bestämmelser som ger leverantörer möjlighet att behålla och kommersialisera rättigheter till utvecklingsresultat, samtidigt som den offentliga beställarens behov och intressen säkerställs.

Region Örebro län vill även framhålla att krav på underleverantörskedjor, ursprung och finansiella garantier behöver utformas så att mindre företag ges reella möjligheter att delta som underleverantörer eller konsortiepartner i större FoU-upphandlingar.

Region Örebro län ser en risk i att omfattande och detaljerade förfarandekrav medför ökad administrativ belastning och begränsar användningen av FoU-upphandling. Regelverket behöver vara proportionerligt och praktiskt tillämpbart även för kommuner, regioner och mindre upphandlande organisationer. Det bör särskilt säkerställas att de nya bestämmelserna inte

försvårar användningen av redan etablerade former för förkommersiell upphandling.

Region Örebro län vill framhålla att tydligare regelverk behöver kombineras med stärkt kompetens hos offentliga beställare. Förmågan att identifiera och formulera behov, genomföra marknadsdialog, hantera risker och utforma ändamålsenliga upphandlingar är avgörande för att offentlig efterfrågan ska kunna bidra till innovation. Genomförandet bör därför ta tillvara befintlig nationell och regional kompetens samt etablerade metoder för behovsdriven innovationssamverkan.

En särskild utmaning är övergången från forskning, utveckling och pilotprojekt till faktisk användning och kommersiell upphandling. Förordningen bör tydligare underlätta denna övergång, så att framgångsrika utvecklingsinsatser kan omsättas i införande och uppskalning av färdiga lösningar inom ramen för gällande upphandlingsregler. Möjligheten att använda genomförda FoU-uppdrag som referenser vid upphandlingar i andra medlemsstater bör också underlättas.

Region Örebro län ser positivt på ambitionen att stärka Europas strategiska autonomi och säkerställa att offentliga investeringar i forskning och utveckling bidrar till europeisk konkurrenskraft. Begränsningar av leverantörers deltagande med hänvisning till säkerhets- eller kontrollförhållanden behöver dock vara tydligt motiverade och proportionerliga, så att de inte i onödan försvårar internationella investeringar eller mindre företags deltagande.

Tillgång till kapital och territoriella förutsättningar

Region Örebro län delar kommissionens ambition att förbättra innovativa företags tillgång till finansiering. Gemensamma verktyg för värdering och kommersialisering av immateriella tillgångar kan bidra till att minska informationsbrister och underlätta investeringar över nationsgränser.

Samtidigt skiljer sig förutsättningarna för kapitalförsörjning och innovationsstöd mellan Europas regioner. Det finns en risk att nya europeiska verktyg i första hand kommer företag och innovationsmiljöer till del där tillgången till kapital, specialistkompetens och etablerade investerarnätverk redan är god. Förslaget behöver därför genomföras så att även företag utanför de största innovations- och kapitalmiljöerna får möjlighet att tillgodogöra sig nyttan.

Region Örebro län vill särskilt framhålla betydelsen av regionalt tillgänglig kompetens och fungerande kopplingar mellan företag, innovationsfrämjande aktörer och finansörer. Ett gemensamt europeiskt ramverk bör stärka dessa förutsättningar och underlätta tillgången till såväl lånefinansiering som ägarkapital, utan att skapa nya hinder för investeringar i tidiga utvecklingsskeden.

Uppföljningen av förordningen bör därför inte begränsas till antalet värderingar, transaktioner eller genomförda upphandlingar. Den bör även belysa effekterna på företagens faktiska kapitalanskaffning, kommersialisering och tillväxt samt hur nyttan fördelas mellan företag och regioner med olika förutsättningar.

Avslutande bedömning

Region Örebro län välkomnar kommissionens ambition att stärka den europeiska innovationsmarknaden genom gemensamma förutsättningar för finansiering, kommersialisering och offentlig upphandling av forskning och utveckling. Förslaget innehåller flera delar som kan minska inträdeshinder för innovativa företag och förbättra möjligheterna att utveckla och skala nya lösningar inom unionen.

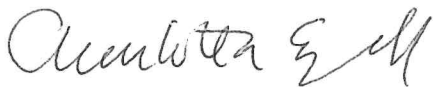
För att förordningen ska få avsedd effekt behöver bestämmelserna vara proportionerliga, praktiskt tillämpbara och anpassade till företagens och de offentliga beställarnas faktiska förutsättningar. Särskilt angeläget är att värna mindre företags tillträde till finansiering och offentlig efterfrågan, att underlätta övergången från utveckling till marknad samt att säkerställa att nya europeiska verktyg kompletterar befintliga innovationsfrämjande funktioner.

Region Örebro län anser sammantaget att förordningens genomslag bör bedömas utifrån dess förmåga att bidra till faktisk innovation, kommersialisering och stärkt konkurrenskraft i hela näringslivet och i regioner med olika förutsättningar.

Beslut

Ordförande i regional tillväxtnämnd beslutar

att ovanstående remissvar är det svar som inlämnas från Region Örebro län.

Charlotta Englund (C)

Ordförande i regional tillväxtnämnd

Beslutet är fattat i enlighet med punkt 1.5 i regionala tillväxtnämndens delegationsordning.

